

LAKIALOITE 17/2009 vp

Laki arvonlisäverolain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Aloitteessa esitetään arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että matkanjärjestäjien marginaaliverotusmenettelyä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun palvelun ostajana on yksityishenkilö, eikä silloin, kun ostajana on yritys.

Arvonlisäverolain 80 §:ssä edellytetään, että matkanjärjestäjän on sovellettava marginaaliverotusmenettelyä myydessään omissa nimissään muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi ostamiaan hyödykkeitä. Menettely on pakollinen.

Arvonlisäverolain 209 §:ssä luetelluista tositevaatimuksista johtuen matkanjärjestäjän on laskua laatiessaan paljastettava oma katteensa ostajalle. Menettely syrjii matkanjärjestäjäyrittäjiä, sillä millään muulla toimialalla ei liiketalaisuudeksi luokiteltavaa yrittäjän omaa katetta tarvitse paljastaa. Edes kaupparekisteriin ilmoitettavissa julkisissa tilinpäätöstiedoissa ei tarvitse antaa tietoja sillä tarkkuudella, että muut yrittäjät näkisivät yrityksen tuotto- ja kulurakenteen.

Suomi on soveltanut matkanjärjestäjien marginaaliverotusmenettelyä EU-jäsenyytemme alusta alkaen, ja ALV 80 §:ää on sovellettu alusta saakka siten, että matkustajakäsitteen on tullut kattavan paitsi luonnolliset henkilöt myös yritykset. Tulkinnan merkitys matkanjärjestäjille on korostunut vuodesta 2004 alkaen, kun uudet tositemerkintävaatimukset tulivat arvonlisäverotuksessa voimaan ja yhä enemmän tietojaa on oltava laskulla näkyvissä.

Käsiteltäessä asiaa koskevaa hallituksen esitystä HE 283/1994 vp eduskunnassa on valtiova-

rainvaliokunnan mietintöön VaVM 91/1994 vp tehty seuraava kirjaus:

"Matkatoimistopalveluiden verotus

Valiokunta toteaa, että valtiovarainministeriönkin käsityksen mukaan matkatoimistopalveluiden verotuksessa marginaaliveromenettelyä tulisi soveltaa kuluttajille myytäviin palveluihin ja nykyistä järjestelmää yrityksille myytäviin palveluihin. Syynä siihen, ettei ministeriö esitä tällaista menettelyä, ovat hallinnollisiin vaikeuksiin liittyvät epäilyt. Valiokunnan mielestä näiden epäilyjen oikeellisuus tulisi mahdollisimman pikaisesti selvittää ja tavoitteeksi asettaa nykyisen järjestelmän soveltaminen yrityksille myytäviin palveluihin arvonlisäverotuksessa."

Suomi on tämän jälkeenkin joutunut vastaamaan jo kahdesti Euroopan komission perusteltuun lausuntoon, jossa komissio katsoo Suomen rikkovan ALV-direktiivin 2006/112/EY säännöksiä soveltamalla matkanjärjestäjän erityis- menettelyä myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle eli luonnolliselle henkilölle. Suomi on ilmoittanut, ettei se aio muuttaa tulkintaansa. Tämän vuoksi on odotettavissa, että Euroopan komissio vie asian Euroopan yhteisön tuomioistuimen ratkaistavaksi ja että kansallista lainsäädäntöämme joudutaan mahdollisesti joka tapauksessa muuttamaan tuomioistuinratkaisun seurauksena.

Suomen vastauksessa komissiolle (Tuomioistuinmuistio UM2008-00811) on arvioitu, että mikäli Suomi ryhtyisi tulkitsemaan direktiiviä komission kannan mukaisella tavalla, vuotuinen

verotulojen menetys olisi neljä miljoonaa euroa. Jos kuitenkin yrityksille tapahtuvaan matkapalvelujen myyntiin sovellettaisiin marginaaliverotusmenettelyn sijasta normaalia 22 prosentin verokantaa, verotulojen voisi odottaa jopa hiukan nousevan. Koska yritysasiakkaista suurin osa on arvonlisäverovelvollisia, ne voivat vähentää matkanjärjestäjälle maksamansa veron eikä näille asiakasyrityksille syntyisi merkittäviä lisäkustannuksia. Muutoksella saavutettava etu siitä, ettei liikesalaisuuksia tarvitsisi jatkossa paljastaa toisille yrityksille, korvaisi matkanjärjes-

täjille eri asiakasryhmien erilaisesta laskutuksesta mahdollisesti koituvan hallinnollisen lisätaakan.

Koska matkanjärjestäjien erityismenettely on poikkeuksellinen menettely arvonlisäverotuksessa, poikkeussäännöstä tulee tulkita suppeasti — samoin kuin pääsääntöä eli normaalia veron määräämistä koko kauppahinnasta laajasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

arvonlisäverolain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 80 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1486/1994, uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

80 §

Matkustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä. Muun kuin luonnollisen henkilön ollessa matkanjärjestäjän asiakkaana matkatoimistopal-

velujen erityisjärjestelmää ei sovelleta, ellei matkanjärjestäjä sitä nimenomaisesti vaadi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2009

Ulla Karvo /kok